

5. december 2022

Svar på høring om dimensionering af speciallægeuddannelsen 2024-2028 i anæstesiologi fra DASAİM uddannelsesudvalg

Dette høringssvar er udformet efter diskussioner i det nationale uddannelsesudvalg under DASAİM december 2022 hvor der er indhentet kommentarer fra de 3 uddannelsesregioners uddannelsesudvalg.

Konklusion: Der foreslås en udvidelse med i alt 8 ekstra hoveduddannelsesforløb i anæstesiologi i Danmark dvs. fra 56 til 64 årlige forløb. Argumentation kan udlæses af nedenstående svar konstrueret ud fra de syv spørgsmål, der er stillet i SST's høringmateriale:

Spørgsmål 1: Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet og efterspørgslen på speciallæger i specialet?

Udbuddet af speciallægestillinger overstiger efterspørgslen: Der er ubesatte speciallægestillinger på flere akutsygehuse, både akutte og elektive, centrale og regionale. Der er markant færre ansøgere til ledige speciallægestillinger end tidligere, og særligt decentrale afdelinger oplever, at nye speciallæger bliver relativt kort i stillingerne.

Mange speciallæger har tilbud om stilling allerede inden gennemført speciallægeuddannelse og afdelingerne søger på denne måde at sikre stillingerne besat.

Spørgsmål 2: Er der særlige regionale forskelle i efterspørgslen og udbuddet, som den kommende dimensioneringsplan skal tage højde for?

Der er et stigende aldersrelateret problem i alle regioner, men alvorligst på sygehuse i periferien. 30% af speciallægerne har en alder +60 år og må forventes at aftræde på pension indenfor den næste dimensioneringsperiode. Problemet er gennemgående for alle regioner.

Nye funktioner og i særdeleshed stigende arbejdsmængde for anæstesiologiske speciallæger på grund af stigende efterspørgsel på perioperative enheder, præhospitale funktioner og intensivafdelinger. Effektivisering og færre sengeafdelinger reducerer ikke arbejdsmængden, der opretholdes f.eks. ved sammedagskirurgi og øget fokus på perioperative og postoperative funktioner med støtte og samarbejde med de kirurgiske specialer. Også dette er et generelt billede for alle regioner.

I Region Nord blev der i dimensioneringsplan 2018-2020 reduceret fra 20 til 18 årlige hoveduddannelsesforløb. Initiativet kom fra Videreuddannelsessekretariatet NORD om omrokering af ho-

veduddannelsesforløb til andre specialer, og var ikke et ønske fra det anæstesiologiske speciale. Aktuelt er der i Videreuddannelsesregion NORD ligesom i resten af landet ubesatte speciallægestillinger.

Der ønskes 4 nye hoveduddannelsesforløb oprettet med placering i politiske Region MIDT.

Spørgsmål 3: Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter speciallæger i specialet de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. hovedscenariet i Figur 5? Med hvilken begrundelse?

I vurderingen af efterspørgslen bedes foretaget en opdeling på funktionsniveau, således at det belyses, hvor stor en andel af speciallægerne i specialet, der fremadrettet forventes at være beskæftiget på hovedfunktionsniveau, regionsfunktionsniveau samt højt specialiseret funktionsniveau.

Hovedscenariet i figur 5 forventes at give et lavere antal af speciallæger end behovet vil være i fremtiden. Hovedscenariets (dimensionering 2019-2020) fremskrivning er på ca. 1% (figur 6). Den historiske vækst er på knapt 2% og på trods heraf, er der udbredt mangel på speciallæger. Vi forventer ikke, at efterspørgslen på speciallæger vil være aftagende i de kommende år.

- Stigende fokus på uddannelse til interprofessionelt samarbejde specielt indenfor patient-sikkerhed, smertebehandling og palliation der er områder bl.a. Under det anæstesiologiske speciale.
- Øget krav til produktion i fremtiden pga. bl.a. behandlingsgarantier og således behov for flere anæstesiologiske speciallæger.
- Et antal nye funktioner med behov for anæstesiologisk assistance bl.a. pga. nye afdelinger f.eks. nye semi-intensive afdelinger, nye opvågningsafdelinger, dagkirurgiske funktioner, eksterne ydelser i behandling klinikker i perifere områder (jf. SSTs forudsigelser om patientnære behandlingstilbud).
- Udbygning af det præhospitale beredskab og -tilbud på nationalt plan, hvor man særligt ikke kan forvente at funktionerne også fremover skal dækkes af personale med fuldtidsansættelser andre steder.
- Generelt mere fokus på en sund work-life balance, hvor arbejdet ikke i væsentlig grad antager et omfang, der overstiger 37 timer /uge.
- Stigende ønske om og behov for perioder med deltid / nedsat arbejdstid tilsvarende det øvrige arbejdsmarked.
- Krav og behov for at der afsættes tid til efteruddannelse uden at den samlede arbejdstid i væsentlig grad overstiger 37 timer.
- Stigende ønske / krav om forskningsmæssig produktion.
- Betydelig afgang af speciallæger til bl.a. den private sundhedssektor og industrien.
- Der forventes pga. aldersprofilen en stor afgang af speciallæger inden for de næste år.

Manglen vil formegentlig mærkes særlig tydeligt på afdelinger med hovedfunktion og regional funktion, men også højt specialiserede afdelinger vil mærke konsekvensen af speciallægemangel.

Spørgsmål 4: Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet af speciallæger i specialet?

I vurderingen bør der tages højde for den demografiske udvikling, ændrede sygdomsmønstre, ændrede behandlingsmønstre/metoder, teknologisk udvikling, sundhedsplanlægning, øget specialisering, fokus- og indsatsområder, strukturændringer mv.

Den demografiske udvikling fremskriver at;

- Der er flere ældre med større co-morbiditet.
- Øget teknologisk udvikling medfører nye og flere krav om udrednings- og behandlingstilbud.
- Ønske fra SST om etablering af behandlingsklinikker nær patienten.
- Udbygning af det præhospitale område kan betyde yderligere efterspørgsel på anæstesiologiske speciallægekompetencer.

Som tilsammen medfører øget behov for anæstesiologiske ydelser.

Spørgsmål 5: Er der nogle generelle bemærkninger til lægeprognosens fremskrivning af speciallæger i specialet?

Som ovenfor beskrevet forventes øget behov for speciallæger i forhold til den historiske vækst.

Spørgsmål 6: Uddannelseskapaciteten blev i Dimensioneringsplan 2021 og Dimensioneringsplan 2022-2023 fastsat til 56 hoveduddannelsesforløb i Danmark pr år. Hvilken uddannelseskapacitet anbefales for perioden 2024-2028, og med hvilken begrundelse?

Det anæstesiologiske speciale ønsker en øgning af uddannelseskapaciteten fra de nuværende 56 uddannelsesforløb til 64 forløb / år.

- Der ønskes en øgning i antallet af hoveduddannelsesforløb i Region Nord på 4 hoveduddannelsesforløb til 22 forløb / år
- Der ønskes en øgning i antallet af forløb i Region SYD på 2 nye hoveduddannelsesforløb til 14 forløb / år
- Der ønskes en øgning i antallet af forløb i Region ØST på 2 nye hoveduddannelsesforløb til 28 forløb / år

Jf. Figur 6 ønskes knapt 2% stigning i antallet af speciallæger frem mod 2028. Det vil på det foreliggende materiale kunne dække efterspørgslen efter speciallæger i anæstesiologi.

Vurderingen er, at der for nuværende og med de nuværende antal speciallæger er uddannelseskapacitet til at rumme en opdimensionering. Såfremt manglen på speciallæger stiger i de kommende år, vil uddannelseskapaciteten mindskes, hvorfor de er rettidig omhu at øge dimensioneringen nu.

Spørgsmål 7: Den nuværende ratio mellem introduktions- og hoveduddannelsesforløb er fastsat til 1,5-2,0. Hvilken ratio mellem introduktions- og hoveduddannelsesforløb vurderes nødvendig for dels at sikre et passende antal ansøgere til hoveduddannelsesforløbene og dels at sikre, at læger introduceres til specialet?

Forholdet med 2 introduktionslæger til 1 hoveduddannelseslæge vurderes som det rigtige i anæstesiologi. Ikke alle introduktionslæger fortsætter i specialet og mange får forlængelser pga. graviditet & barsel samt ph.d.-forløb. Der er generelt stor søgning til introduktionsstillinger i specialet og stillingerne besættes. Alle hoveduddannelsesforløb kan aktuelt besættes, men søgningen er varierende og også delvist geografisk forskellig.

Konklusion: Der er behov for flere speciallæger i anæstesiologi og der foreslås en udvidelse nationalt med 8 nye hoveduddannelsesforløb fra 56 til 64 forløb pr år. Med det nuværende antal speciallæger er der uddannelseskapacitet til den foreslåede opdimensionering.

Med venlig hilsen
Rikke Borre Jacobsen og Anne Cathrine Haug
DASAIM uddannelsesudvalg